

Margarida Casacuberta
i Mariàngela Vilallonga (eds.)

«Això no és Barcelona»

Visions catalanes de Nova York

L'AVENÇ

«AIXÒ NO ÉS BARCELONA»:
VISIONS CATALANES DE NOVA YORK

Margarida Casacuberta i
Mariàngela Vilallonga (eds.)

«AIXÒ NO ÉS BARCELONA»:
VISIONS CATALANES DE NOVA YORK

Epíleg de Mary Ann Newman

L'AVENÇ
Barcelona
2021

Aquest llibre forma part del projecte de recerca *Literatura y corrientes territoriales (II): La construcción literaria del paisaje a través de los Juegos Florales y certámenes literarios en lengua catalana (1859-1977)* FFL2016-79078.

El llibre ha comptat amb el suport de:

Barcelona, desembre de 2021

© de la selecció i edició dels textos, i de la introducció, Margarida Casacuberta i Mariàngela Vilallonga, 2021

© dels textos, els autors o els seus hereus, sempre que hagin pogut ser identificats, i específicament

- © Blai Bonet, amb llicència d'Edicions de 1984.
- © Salvador Dalí, Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2021.
- © Carles Fontserè, Fons Carles Fontserè-Arxiu Comarcal del Pla de l'Estany.
- © Hereus de Manuel Foraster, 2016. Per cortesia de Tusquets Editores, Espanya.
- © Stefanie Kremser, amb llicència d'Edicions de 1984.
- © Eduardo Mendoza, 1986.
- © Sergi Pàmies, 2018 © de l'edició, 2018 by Quaderns Crema S.A.U.
- © Josep Pla, 1978 i Hereus de Josep Pla.
- © Manuel Vázquez Montalbán, 1990, i Hereus de Manuel Vázquez Montalbán.
- © Hereus de Josep Badia, 2007 © de l'edició, 1991, 2007 by Quaderns Crema, S.A.U.
- © Roser Caminals, 2009.
- © Fons fotogràfic F. Català-Roca - Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya.

© de l'epíleg, Mary Ann Newman, 2021

© d'aquesta edició, L'Avenç, S.L., 2021

Mallorca, 221, sobreàtic

08008 Barcelona

Telèfon: 93 245 79 21

www.lavenc.cat

www.elsllibresdelavenc.cat

www.llegirencatala.cat

L'Avenç forma part de l'Associació d'Editorials Independents Llegir en Català.

Es reserven tots els drets.

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, amb excepció prevista per la llei.

Adreci's a CEDRO (Centre Espanyol de Drets Reprogràfics) si necessita reproduir algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 93 272 04 47).

Disseny i composició: L'Avenç

Imatge de la coberta: L'estàtua de la Llibertat vista des del City Pier A, Manhattan, 11 de setembre de 2016. Fotografia: © Josep M. Muñoz/L'Avenç

THEMA: 1KBB-US-NAK-DNP

ISBN: 978-84-18680-11-3

Dipòsit legal: B 18678-2021

Imprès a Gràfiques 92

TAULA

Prefaci. Barcelona-Nova York, una història d'amor	11
1874. Redacció: Tipus i escenes de Nova York	19
1875. Artur Cuyàs: La llengua anglesa	21
1886. Redacció: La misèria de Nova York	24
1888. Redacció: En la Exposición: New York	25
1895. Melcior de Palau: Al faro eléctrico de Nueva York. La Libertad iluminando al Mundo	27
1898. Pere Cuyàs: L'arribada a Nova York	28
1904. Eugeni d'Ors: La casa i la ciutat	31
1906. Manuel Serra i Moret: Cròniques americanes	33
1910. Oleguer Junyent: Nova York	35
1911. Enric Blanco Alberich: Records d'un emigrant a Nova York	38
1913. Josep Casas: Des de Nova York	40
1920. Joaquim Torres-Garcia: New York	44
1921. Joaquim Torres-Garcia & Rafael Sala: Carta a J. F. Ràfols des de Nova York	47
1921. Lluís Morató: Broadway — China Town	49
1925. Climent Maynés: Els gratacels de Nova York	51
1926. Francesc Blasi Vallespinosa: Nova York	54
1927. Antoni Serés: Nova York	63
1927. Sebastià Gasch: Nova York	65
1928. Joan Sacs: Ascensió	67
1929. Joan Marín Balmas: Nova York	70
1930. Antonio García Birlán: Nueva York. Mayo. 1920.	73

1930. Carles Soldevila: Un banquer classifica les arts	77
1930. Josep Gudiol i Ricart: New York	79
1931. Ventura Gassol: El gegant de 99 fronts	81
1933. T. A. Pinós: New York	83
1934. Francesc Bordàs i Salellas: Impressions de la vida a New York	85
1935. Guillem Díaz-Plaja: Rastre de Nova York	89
1935. Berliet: Nova York	92
1941. Jaume Miravittles: Primeres visions de Nova York . .	94
1947. Josep M. Poblet: Tres mesos a Nova York	96
1948. Núria Pi-Sunyer i Cuberta: Parèntesi a Skidmore. . .	100
1948. Josep Ferrater Mora: Carta a Joan Oliver des de Nova York	103
1949. Anna Murià: A la Cabana dels Aurons, contrada de Springdale, prop de Newton, 1 de juliol de 1949. . .	105
1949. Agustí Bartra: L'elf del Pont de Brooklyn	107
1953. Antoni Tàpies: Nova York. Confirmació d'un discurs	112
1954. Josep Pla: Weekend (d'estiu) a Nova York	116
1958. Salvador Dalí: Dalí desembarca a Nova York	121
1958. Àngel Zúñiga: En Nueva York. La delinquencia juvenil, grave problema	124
1966. Rafael Tasis Marca: Dimecres, 15 de juny	127
1968. Alexandre Cirici: Pelegrinatge a Nova York	131
1968. Pere Gimferrer: La muerte en Beverly Hills	138
1969. Ana María Martínez Sagi: A la ciudad de Nueva York	140
1971. Manuel Ibáñez Escofet: Nova York i Barcelona	141
1972. Josep Carner-Ribalta: Represa de les activitats catalanistes a Nova York	143
1973. Miquel Dolç: Talaia a Nova York	147
1974. Eugeni Xammar: Viatge als Estats Units. Les Nacions Unides	149
1974. Teresa Pàmies: Nova York 1938	151
1974. Terenci Moix: Ronda de mort al Bowery	153
1979. Albert Ràfols-Casamada: 18-25 novembre. Nova York	157
1980. Andreu Alfaro: Reflexions després d'un viatge a Nova York	160
1981. Joan Teixidor: Nova York	163

1982. Carles Fontserè: Nova York vista i viscuda	164
1982. Joan Fuster: Tópicos sobre la enorme ciudad	174
1982. Néstor Almendros: Formación: Nueva York	178
1982. Quim Monzó: L'última de Woody Allen	180
1986. Carme Serrallonga: De Sarrià a Nova York	182
1986. Eduardo Mendoza: Despedida	183
1986. Pep Subirós: Notes de viatge	189
1986. Olga Xirinacs: A Nova York	192
1990. Josep Bartolí: Nova York	196
1990. Manuel Vázquez Montalbán: Galíndez	199
1991. Blai Bonet: Nova York	201
1991. David Vilaseca: Nova York	204
1992. Pere Pi-Sunyer i Bayo: A Nova York	209
1994. Àlex Susanna: Tarda d'estiu a NY	214
1995. Francesc Català-Roca: Nova York	216
1996. Carles Capdevila: Nova York a la catalana	218
1997. Gabriel Planella: Staten Island	219
2001. Jordi Coca: Mai l'huracà no s'ha endut totes les pedres	220
2001. Fèlix Fanés: Dimecres, 3 [octubre]	221
2002. Eva Piquer: La bruïxola perduda	224
2005. Joan Margarit: South Ferry i Hotel Marriot	226
2005. David Castillo: Subway to Coney Island	228
2005. Miquel Bauçà: Dos mil u, setembre, onze	229
2005. Josep Piera: Zona zero	231
2006. Hilari de Cara: Un apartament amb vistes	233
2006. Enric González: El Broadway de Brooklyn	234
2006. Borja Vilallonga: Manhattan at 7am	236
2008. Pasqual Maragall: Els dos anys de Nova York	241
2009. Roser Caminals: New York, New York	244
2010. Àngels Gregori: New York, New York	249
2010. Toni Mollà: Visió de Nova York	251
2010. Llibert Ferri: Chrysler	255
2012. Andreu Barnils: La Gertrude Stein dels catalans	257
2013. Enric Bou: El viatge s'acaba	260
2014. Melcion Mateu: L'adéu d'Adam Gerber i Transbordaments	262
2014. Jordi Graupera: Eugènia Balcells a Nova York	264

2014. Jordi Llovet: La Capmany a Nova York	266
2015. Empar Moliner: A dins de la Marató de Nova York, en primera persona	268
2015. Marina Espasa: Ledig House	271
2015. Jordi Puntí: Els homes savis pesquen aquí	273
2016. Muntadas: Notes sobre 228 West B'Way	275
2016. Manuel Foraster: Mites novaiorquesos	277
2017. Josep M. Muñoz: Tríptic d'Amèrica	279
2018. Sergi Pàmies: El conte sobre l'11-S que no em van encarregar mai	286
2018. Jacinto Antón: L'unicorn de Nova York	291
2018. Victòria Combalia: A Nova York	293
2019. Núria Busquet Molist: Tercera instantània: Avió impacta sobre la torre Nord	296
2020. Stefanie Kremser: Bleecker Street (Nova York, 2004-...)	298
2020. Antoni Pizà: Nelson i la bombolla electoral de Nova York	302
2020. Jaume Subirana: Carrer 84	305
2021. Francesc Peirón: Postal des de Central Park	306
Epíleg. La torna, per Mary Ann Newman	309
Nota sobre els autors	313

PREFACI

Barcelona-Nova York: una història d'amor

El 12 juliol de 1888, poc abans de la inauguració de l'Exposició Universal de Barcelona, un redactor anònim de *La Vanguardia* comentava fascinat la secció del Palau de la Indústria dedicada als Estats Units. Hi lloava les obres d'ornamentació de la nau dirigides per l'artista Ramon Padró i, molt especialment, la feina feta pels joves escultors Frederic Homdedeu i Josep Montserrat, els quals «*en el espacio de seis semanas han esculpido cuatro estatuas monumentales para adorno del salón. Representa una la Libertad iluminando el mundo, y las tres restantes que están situadas en el fondo, destacándose en un mapa colosal de los Estados Unidos simbolizan la República, la Abolición de la esclavitud y el Progreso*». Segons el periodista, havia estat una bona idea adornar amb estadístiques de la República americana les parets de la sala, ja que «*acusan su gran adelanto, el estado floreciente de su industria y comercio, y la cantidad fabulosa que dedican al fomento de la instrucción y de obras públicas*». La comparació amb Europa hi era obligada. Després de la guerra francoprussiana i l'encara recent tercera guerra carlista espanyola, la ciutat de Barcelona dirigia la mirada cap a l'Amèrica del Nord: «*Mientras las naciones europeas consumen sus recursos en funestos armamentos y preparativos de guerra, los yankees invierten los capitales que les permite ahorrar su civilización pacífica, en el sostenimiento de las escuelas, y en la construcción de grandes vías y canales*.» Enmig de les estadístiques, l'artista Ramon Padró, l'encarregat de dissenyar l'escenografia, havia reservat un lloc d'honor al nom d'una de les ciutats americanes: «New York». Es pot veure molt clarament en una fotografia de l'època, on no apareix, en canvi, la rèplica de l'estàtua de la Llibertat, una escultura que presidia des de 1886 l'embocadura del

riu Hudson i l'entrada a la nova «ciutat de la llum». Començava —i la mateixa construcció simultània de l'estàtua de Colom al port barceloní ho testimonia— una intensa, llarga i desigual història d'amor.

Resulta gairebé una ironia que el conflicte bèl·lic hispano-cubà que el 1898 va posar punt i final a l'imperi colonial espanyol s'iniciï el mateix any, 1895, en què s'inaugura la Biblioteca Pública Arús, l'entrada de la qual és presidida per una rèplica de l'estàtua de la Llibertat —de les poques que hi ha escampades per Europa— d'un alt valor simbòlic, ja que la biblioteca, fundada per Valentí Almirall i Antoni Farnés en compliment de la voluntat del mecenes, republicà, francmaçó i lliurepensador Rossend Arús (1847-1891), estava destinada a la instrucció de les classes populars barcelonines. De dos metres d'alçada i amb la inscripció «Alma Libertas» en el llibre que porta a les mans, l'estàtua de la Llibertat de la Biblioteca Pública Arús manté encesa la torxa d'un ideal de Progrés —fonamentat en l'educació i el coneixement com a única via cap a la llibertat i el benestar universal— que els Estats Units i en concret la ciutat de Nova York representaven, malgrat que fos un ideal que el segle xx es va encarregar repetidament d'escarnir.

Potser per això ni a Barcelona ni a Catalunya no es coneix cap altra rèplica de la *Llibertat il·luminant el món* —si exceptuem la rèplica de l'estàtua que Salvador Dalí va idear, *La Victoire de la Liberté* (Château de Vascoeuil, 1972), i que des de 1995 dona la benvinguda als visitants de Cadaqués. Amb els dos braços aixecats i una torxa encesa en cadascun, hi ha qui es pregunta si la Llibertat de Dalí està animant un equip esportiu o aplaudint la grandesa i l'espectacularitat dels Estats Units d'Amèrica, on l'artista va convertir el surrealisme en una màquina de fer diners.

Una al·legoria kitsch —tan cínica com es vulgui però no per això menys lúcida— a la societat-espectacle-simulacre que un altre artista català, Antoni Miralda, instal·lat a Nova York des del 1971, va desenvolupar en el *Honeymoon Project* (1986-1992), la preparació de les noces entre l'estàtua de la Llibertat novaiorquesa i l'estàtua de Colom barcelonina arran del cinquè centenari del 'Descobriment' d'Amèrica i coincidint amb l'organització dels Jocs Olímpics de 1992, un esdeveniment que, com l'Exposició Universal de 1888, pretenia rellançar la imatge de Barcelona internacionalment. El fet que, en aquestes circumstàncies històriques, Barcelona tornés a emmirallar-se en la ciutat dels

gratacels oferia un pretext inestimable a l'artista que havia seguit el camí obert per Dalí i havia explorat a través de llargs i participatius projectes el vessant comestible de la cultura, i que va convertir el tòpic de la història d'amor entre les dues ciutats en un espectacle-performance.

Una constant: «Això no és Barcelona»

La llarga, complexa i desigual història d'amor entre Barcelona i Nova York no s'entén sense l'existència de la polifonia de mirades i de veus que han contribuït a la construcció de la imatge d'una «núvia» internacionalment festejada per part d'un pretendent que es proposa, tot admirant-s'hi, arribar a trobar la millor imatge de si mateix.

«*Això no és Barcelona*». *Visions catalanes de Nova York* es proposa resseguir i visibilitzar l'aportació catalana a la construcció de la imatge de Nova York com a «terra de promissió», ciutat on tot sembla possible, que convida a la recerca de l'ideal vitalista d'autorealització, de llibertat política, de pensament i de creació, i que, des de la segona meitat del segle XIX s'ha convertit en un important focus d'atracció d'artistes, poetes, periodistes, arquitectes, comerciants, industrials, professionals liberals, investigadors i científics, a més de refugi d'emigrants i exiliats de diferents condicions socials, ideològiques i polítiques, sense comptar-hi la llarga tradició de viatgers i turistes.

El mite del progrés, de la llibertat i de la igualtat és l'esquer que empeny molts catalans i catalanes a emprendre el viatge a Nova York, però és la fascinació per la ciutat en moviment el que explica que també molts d'ells decideixin traslladar la seva experiència individual a l'escriptura, tant a nivell privat com públic, a través de gèneres i subgèneres literaris que comparteixen un evident component autobiogràfic (cartes, postals, dietaris, memòries, poesia, assaig, crònica) sense renunciar al recurs de la ficció (narrativa breu, novel·la). Des del primer moment, els que hi arriben per mar coincideixen a destacar la impressió que els produeix el port i l'activitat portuària abans de centrar la mirada en la silueta de Manhattan i de descriure els mecanismes de control migratori dels Estats Units. Havent trepitjat els carrers de la ciutat, la verticalitat dels gratacels, el trànsit, els fums, les llums, els sorolls, la diversitat, la mecanització, el ritme trepidant de Nova York es converteixen en el

leitmotiv d'uns textos que, indefectiblement, situen l'individu enfront de la pròpia petitesa i indefensió davant de l'enormitat d'una ciutat que no deixa de representar, tanmateix, un espai de llibertat.

Miratge o realitat, la imatge literària de Nova York des dels ulls catalans sorgeix d'una mirada descentrada, de la distància entre el punt de vista de les persones que hi arriben des d'una Europa en conflicte i d'aquelles que l'han convertida en «la seva ciutat», dels girs de la història en relació amb la representació de la ciutat d'acollida i els valors que s'hi associen, de la interrelació permanent entre el lloc d'origen i la ciutat de destí, que es resol en un doble procés de mitificació que imbrica idealment Barcelona i Nova York, però que es produeix sempre en una sola direcció. En aquest sentit, no és estrany que, davant l'experiència directa de Nova York per part de qui espera trobar-hi el reflex de Barcelona, la constatació que «Això no és Barcelona» i la sensació d'estranyesa —compensada per un coneixement previ a través del cinema i per una familiaritat creixent a mesura que el viatge es democratitza— esdevinguin una constant —potser la constant— del llibre. Per això, aquesta frase, extreta de la crònica que l'escriptora i corredora de maratons Empar Moliner dedica a la Marató de Nova York de 2015, forma part del títol.

De *La Llumanera* a la COVID-19, passant pels Jocs Florals de Nova York 1951

Tot i que no pretén ser un llibre acadèmic, «*Això no és Barcelona*». *Visions catalanes de Nova York* és el resultat col·lateral d'un projecte de recerca destinat a analitzar les relacions entre literatura i territori i, més concretament, la construcció literària del paisatge a través del dispositiu jocflorallesc.* Precisament el fet que l'any 1951 se celebressin a Nova York els Jocs Florals de la Llengua Catalana —els quals, recordem-ho, es van celebrar a l'exili americà i europeu entre el 1941 i el 1977— va ser el detonant que va propiciar el procés de recerca i de selecció dels textos que integren aquest volum.

*Aquest llibre forma part del projecte de recerca *Literatura y corrientes territoriales (II): La construcción literaria del paisaje a través de los Juegos Florales y certámenes literarios en lengua catalana (1859-1977)* FFI2016-79078.

L'única vegada que van tenir lloc als Estats Units, el 5 i el 6 d'octubre de 1951 els Jocs Florals de la Llengua Catalana se celebren a Nova York, en diversos escenaris: l'auditori del MoMA, el paranimf de la Universitat de Nova York, The Cloisters del Metropolitan Museum of Art i els salons de l'hotel Waldorf Astoria. Lluís Nicolau d'Olwer, que havia estat governador del Banc d'Espanya i aleshores vivia exiliat a Mèxic, va copresidir amb Pau Casals (com a president honorífic) un jurat format pel lingüista Joan Coromines, el metge Francesc Duran Reynals, el pedagog Joan Roura-Parella, la filòloga Josephine de Boer, el professor de Llengües romàniques de la Universitat de Carolina del Nord Urban Holmes Jr. i la metgessa i psicòloga Dolors Canals. Formaven part de la comissió organitzadora el pintor Joan Junyer, l'arquitecte Josep Lluís Sert, el periodista i antic director del Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya Jaume Miravittles i l'empresari Joan Casablanca. Nicolau va dedicar el discurs presidencial, de contingut eminentment polític, a la «Pàtria nostra enyorada, terra del principat, de València, del Rosselló i de les Illes. Catalunya de tots els catalans. Arreu on la sort o la dissort ens duu, restem sempre fidels a la teva llengua, la nostra, la que vàrem aprendre dels llavis de la mare».

El moment era especialment complicat i, amb la dictadura franquista a punt de ser reconeguda pels Estats Units, Nicolau feia una defensa dels «pobles petits» i advertia que la seva «única esperança està en una consciència col·lectiva plasmada en una organització universal» i «federativa» basada en el «principi wilsonià de respecte a les nacionalitats». Pel que fa a la participació al certamen novaiorquès, cal destacar que va ser una de les més importants de la història dels Jocs Florals de l'exili: s'hi van presentar prop de tres-cents obres i s'hi van atorgar vint-i-vuit premis, tres accèssits i tres mencions d'honor. El poeta Agustí Bartra hi va guanyar la Flor Natural amb el poema «L'evangeli del vent» i el premi «Cebrià de Montoliu» per *Una antologia de la lírica nord-americana*. L'Englantina la va guanyar el valencià Xavier Casp amb «Gran sonata de la Pàtria» i el barceloní Miquel Arimany va obtenir la Viola amb el poema «A Crist». Hi van ser també premiats Cèlia Suñol, Rafael Tasis, Miquel Ferrer, Manuel Sanchis Guarner, entre d'altres, i es van concedir tres mencions d'honor a Josep Carner, Mercè Rodoreda i Armand Obiols. De tots els autors premiats, tanmateix, només la poesia de Bartra integra l'experiència de Nova York.

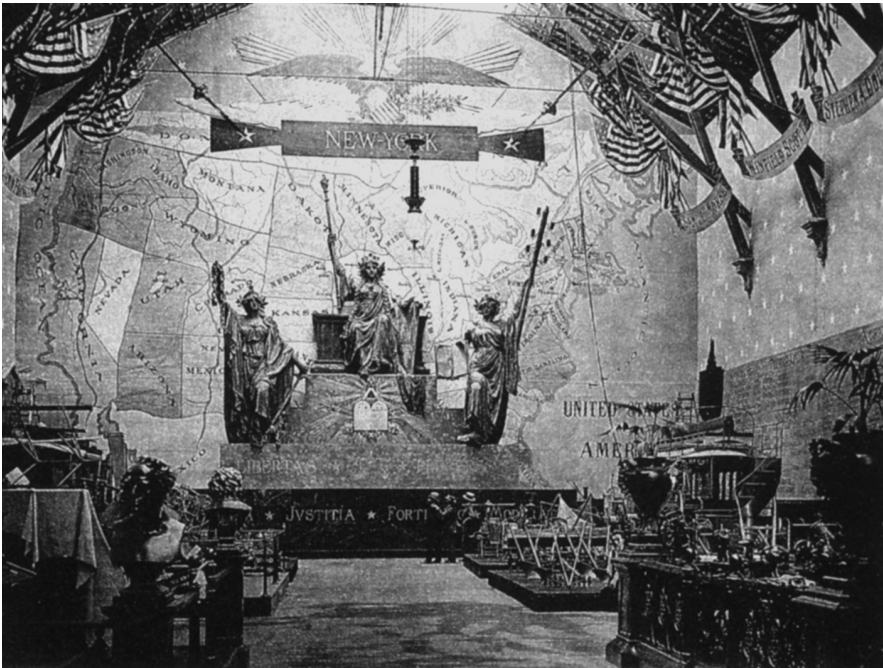
* * *

Resseguir el procés de construcció de la imatge literària de Nova York des d'una mirada catalana és l'objectiu principal d'«*Això no és Barcelona*». *Visions catalanes de Nova York*. El llibre compta amb precedents importants d'ordre divers: *Nova York a la catalana* (1996), del periodista Carles Capdevila —«un passeig per Nova York de la mà de centenars de catalans»—, el dossier «Estats Units amb ulls catalans» publicat per l'arqueòleg i historiador Eduard Riu-Barrera en el número 315 de la revista *L'Avenç* (juliol-agost 2006) i l'assaig de Julio Neira *Historia poética de Nueva York en la España contemporánea* (2012). Tots tres són a la base de la selecció del centenar de textos que, des de la imatge de la ciutat en moviment dels redactors de *La Llumanera de Nova York* (1874-1888) fins a una visió del reviscolament de Central Park post COVID-19 del corresponsal de *La Vanguardia* a Nova York l'estiu de 2021, es van trenant al voltant del fil conductor del decalatge i la tensió latent entre l'ideal més o menys definit de progrés —en minúscula o majúscula indistintament— que personifica o simbolitza la ciutat i l'experiència directa, individual de les diferents formes com aquest ideal es concreta en la realitat. D'aquí que el llibre, que abasta un arc temporal d'un segle i mig, de 1874 a 2021, es construeixi a través de fragments que, organitzats cronològicament, creen un ampli i divers mosaic de veus i de punts de vista, de gèneres i subgèneres literaris, tant en català com en castellà. La perspectiva de gènere ha intentat corregir la menor representació d'escrits de dones.

Volem manifestar el nostre agraïment a tots els autors i autores representats en el llibre, o, quan s'escau, als seus hereus i a les editorials on els textos van sortir publicats íntegrament, per la seva amable autorització a reproduir-ne els fragments. Aquest llibre no hauria estat possible sense la col·laboració d'Anna Perera, Borja Vilallonga, Josep M. Muñoz Lloret i Núria Iceta.

Hem volgut tancar el volum amb un text d'encàrrec a Mary Ann Newman, novaïorquesa d'arrel i catalana de sentiment que, d'aquesta manera, esdevé alhora personatge i coautora del llibre.

Margarida Casacuberta i Mariàngela Vilallonga

Vista parcial del pavelló oficial del govern dels Estats Units d'Amèrica al Palau de la Indústria, a l'Exposició Universal de Barcelona (1888). Foto: Audouard (IMH).

«En llegir aquest llibre, enterament compost d'observacions de viatgers i conciutadans catalans, he entès una cosa de la meua ciutat —perquè no soc altra cosa que novaioquesa— que no havia copsat abans, que és el ritme dels canvis.»

Mary Ann Newman

La llarga, complexa i desigual història d'amor entre Barcelona i Nova York no s'entén sense l'existència de la polifonia de mirades i de veus que han contribuït a la construcció de la imatge d'una ciutat festejada per una pretendent que es proposa, tot emmirallant-s'hi, arribar a trobar la millor imatge de si mateixa. «*Això no és Barcelona*»: *Visions catalanes de Nova York* vol resseguir i visibilitzar l'aportació catalana a la construcció de la imatge de Nova York com a «terra de promissió», ciutat on tot sembla possible, que convida a la recerca de l'ideal vitalista d'autorealització, de llibertat política, de pensament i de creació, i que, des de la segona meitat del segle XIX s'ha convertit en un important focus d'atracció d'artistes, poetes, periodistes, arquitectes, comerciants, industrials, professionals liberals, investigadors i científics, a més de refugi d'emigrants i exiliats de diferents condicions socials, ideològiques i polítiques, sense comptar-hi la llarga tradició de viatgers i turistes.

El llibre aplega un centenar de textos d'autoria catalana —textos que van des de la imatge de la ciutat en moviment oferta el 1874 pels redactors de la revista *La Llumanera de Nova York* fins a una visió del reviscolament de Central Park posterior a la pandèmia de la Covid-19 del corresponsal de *La Vanguardia* l'estiu de 2021— de manera que, a través de tot de fragments escollits, organitzats cronològicament, es crea un ampli i divers mosaic de veus i de punts de vista, de gèneres i de subgèneres literaris.

THEMA 1KBB-US-NAK-DNP
ISBN 978-84-18680-11-3

9 788418 680113

L'AVENÇ Assaig